

ОСВІТНІ ПРОГРАМИ ТА НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ ЗАКЛАДУ ЗЗСО:

шаблони для укладання

З метою надання практичної допомоги керівникам закладів загальної середньої освіти пропонуємо шаблони освітньої програми та навчального плану закладу. Шаблони укладено відповідно до наказів та листів Міністерства освіти і науки України.

Вікторія СТОЙКОВА

Освітня програма — це єдиний комплекс освітніх компонентів, спланованих і організованих закладом загальної середньої освіти для досягнення учнями результатів навчання. Основою для розроблення освітньої програми є Державний стандарт загальної середньої освіти відповідного рівня.

Освітня програма має містити:

- загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою;
- перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей та/або предметів, дисциплін тощо, логічну послідовність їх вивчення;
- форми організації освітнього процесу;
- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- інші освітні компоненти (за рішенням закладу загальної середньої освіти).

Заклади освіти можуть використовувати типові або інші освітні програми, які розробляються та затверджуються відповідно до Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту» та спеціальних законів.

Освітні програми, що розробляють на основі типових освітніх програм або нетипових, проте дозволених до використання, не потребують окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти.

У цьому разі освітню програму схвалює педагогічна рада закладу освіти та затверджує його керівник.

Освітні програми, що розробляють заклади освіти, наукові установи, інші суб'єкти освітньої діяльності самостійно, затверджуються відповідно до законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту» та інших спеціальних законів Державною службою якості освіти України (додаток 1 на с. 55—57).

СХВАЛЕНО
Педагогічною радою _____

повна назва закладу загальної середньої освіти

Протокол № _____ від _____

Голова педагогічної ради
_____/_____/_____Підпис _____ Ініціали, прізвище
М. П.**ЗАТВЕРДЖЕНО**
Наказом директора _____

повна назва закладу загальної середньої освіти

Наказ № _____ від _____

Директор
_____/_____/_____Підпис _____ Ініціали, прізвище
М. П.**ПОГОДЖЕНО¹**
Радою _____

повна назва закладу загальної середньої освіти

Протокол № _____ від _____

Голова Ради закладу
_____/_____/_____

підпис _____ ініціали, прізвище

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА_____
(повна назва закладу загальної середньої освіти)**на 2018/2019 навчальний рік**Освітня програма _____
(повна назва закладу загальної середньої освіти)

є наскрізною, оскільки охоплює освіту на I (початкова середня освіта), II (базова середня освіта) та III (профільна середня освіта) ступенях навчання. Програма розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту» та Постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» від 20.04.2011 р. № 462 та «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» від 21.02.2018 р. № 87, «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» від 14.01.2004 р. № 24 та від 23.11.2011 р. № 1392; на підставі типових освітніх програм затверджених наказами МОН України «Про затвердження типових освітніх програм закладів загальної середньої освіти» від 21.03.2018 р. № 268 та від 20.04.2018 р. №№ 405, 406, 407, 408 та відповідно до листів МОН України від 20.04.2018 р. № 1/9-254, від 22.05.2018 р. № 1/9-332.

¹ Погодження освітньої програми радою закладу (піклувальною радою) є не обов'язковою умовою, проте може бути рекомендовано ЗЗСО, оскільки бажання учнів та їхніх батьків має враховуватися під час укладання освітньої програми чи робочого навчального плану закладу освіти.

Обґрунтування мети та цільових завдань освітньої програми

Мета освітньої програми (формулюється загальна мета, окремо за ступенями освіти та, за потреби, для окремих класів, що апробують/реалізують експериментальну/нетипову освітню програму. Мета освітньої програми має відповідати Державному стандарту загальної середньої освіти відповідного рівня):

- початкова освіта — ...;
- базова освіта — ...;
- профільна освіта — ...

Цільові завдання освітньої програми: _____

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-х класів закладів загальної середньої освіти складає 805 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 2—4-х класів закладів загальної середньої освіти складає 2 695 годин/навчальний рік: для 2-х класів — 875 годин/навчальний рік; для 3-х класів — 910 годин/навчальний рік; для 4-х класів — 910 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5—9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 5 845 годин/навчальний рік: для 5-х класів — 1 050 годин/навчальний рік, для 6-х класів — 1 155 годин/навчальний рік; для 7-х класів — 1 172,5 години/навчальний рік; для 8-х класів — 1 207,5 години/навчальний рік; для 9-х класів — 1 260 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження учнів для 10—11-х класів складає 2 660 годин/навчальний рік, по 1 330 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено в навчальному плані

(повна назва закладу загальної середньої освіти)
(далі — навчальний план) (додаток 2 на с. 58—63).

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової, базової та профільної освіти

Надається перелік вимог за Типовими освітніми програмами для різних ступенів навчання та/або класів (накази МОН України «Про затвердження типових освітніх програм закладів загальної середньої освіти» від 21.03.2018 № 268 та від 20.04.2018 №№ 405, 406, 407, 408).

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти та профільної середньої освіти за інших умов.

Перелік та пропонований зміст освітніх галузей

Надається перелік освітніх галузей за Державними стандартами та Типовими освітніми програмами для різних ступенів навчання та/або класів (накази МОН України «Про затвердження типових освітніх програм закладів загальної середньої освіти» від 21.03.2018 р. № 268 та від 20.04.2018 р. №№ 405, 406, 407, 408).

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається в навчальних програмах, обраних для викладання предметів інваріантної та варіативної складових робочого навчального плану (додатки 3, 4 на с. 64).

Форми організації освітнього процесу

Описати орієнтовні рекомендовані форми організації освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти для різних ступенів навчання та/або класів за прикладом орієнтовних, наведених у наказах МОН України «Про затвердження типових освітніх програм закладів загальної середньої освіти» від 21.03.2018 р. № 268 та від 20.04.2018 №№ 405, 406, 407, 408.

- Початкова освіта — _____;
- Базова освіта — _____;
- Профільна освіта — _____.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з таких **компонентів**:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розроблення рекомендацій щодо їх поліпшення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Порядок реалізації складників системи внутрішнього забезпечення якості та опис інструментів для забезпечення системи внутрішнього забезпечення якості освіти затверджується окремими наказами директора.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька в межах кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Додається перелік компетентностей та результатів навчання за Державними стандартами та Типовими освітніми програмами для різних ступенів навчання та/або класів.

- Початкова освіта — _____;
- Базова освіта — _____;
- Профільна освіта — _____.

СХВАЛЕНО
Педагогічною радою _____

повна назва закладу загальної середньої освіти

Протокол № _____ від _____

Голова педагогічної ради

Підпис / Ініціали, прізвище
М. П.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом директора _____

повна назва закладу загальної середньої освіти

Наказ № _____ від _____

Директор

Підпис / Ініціали, прізвище
М. П.

ПОГОДЖЕНО²
Радою _____

повна назва закладу загальної середньої освіти

Протокол № _____ від _____

Голова Ради закладу

Підпис / Ініціали, прізвище

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

_____ (повна назва закладу загальної середньої освіти)

на 2018/2019 навчальний рік

**Пояснювальна записка до навчального плану
на 2018/2019 навчальний рік**

_____ (повна назва ЗЗСО)

I. Загальні засади

Тип закладу: _____

Орієнтовна кількість класів: 1—4-ті класи — __; 5—9-ті класи — __; 10—11-ті класи — __.

Орієнтовна кількість учнів: 1—4-й класи — __; 5—9-й класи — __; 10—11-й класи — __.

Режим роботи закладу:

- мова навчання — _____;
- режим навчання — п'ятиденний/шестиденний;
- початок занять — о _____ годині;
- тривалість уроків у початковій школі, основній та старшій відповідно до статті 16 Закону України «Про загальну середню освіту», а саме: _____;
- тривалість перерв відповідно до санітарно-гігієнічних норм складає _____.

² Погодження освітньої програми радою закладу (підкувальною радою) є не обов'язковою умовою, проте може бути рекомендовано ЗЗСО, оскільки бажання учнів та їхніх батьків має враховуватися під час укладання освітньої програми чи робочого навчального плану закладу освіти.

Гранична наповнюваність класів визначається відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту» (ст. 14).

Середня наповнюваність класів складає:

- 1—4-й класи — ___;
- 5—9-й класи — ___;
- 10—11-й класи — ___.

Факультативні, індивідуальні та групові заняття проводять після основних занять за окремим розкладом з обов'язковою перервою.

Для учнів 1—4-х класів створено ___ ГПД (вказати кількість). Робота групи продовженого дня організована відповідно до чинного Положення про групу продовженого дня загальноосвітнього навчального закладу (постанова Кабінету Міністрів України від 05.10.2009 р. № 1121 зі змінами).

Поглиблене вивчення окремих предметів³ (здійснюється з 1-го класу (іноземна мова, предмети художньо-естетичного циклу), з 5-го класу (поглибленим вивченням предметів технічного (інженерного), музичного, художнього циклів) та 8-го класу (українська мова, українська література, світова література, хімія, біологія, географія, фізика, математика, інформатика) за вибором учнів та батьків згідно з рішенням педагогічної ради _____ та ради _____ (протокол № ___ від _____) буде здійснюватись у таких класах:

Клас	Предмети
8-А	
8-Б	
9-А	
9-Б	

Профільне навчання (здійснюється з 10-го класу) в 10—11-х класах за вибором учнів та батьків згідно з рішенням педагогічної ради _____ та ради _____ (протокол № ___ від _____) буде здійснюватись шляхом диференціації навчального процесу.

Клас	Напрямок	Профіль
10-А		
10-Б		
10-В		
11-А		
11-Б		

Робочий навчальний план _____ на 2018/2019 н. р. розроблений на
(повна назва ЗЗСО)
виконання законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», чинних Державного стандарту початкової загальної освіти та Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти тощо.

³ Орієнтовне Положення про класи з поглибленим вивченням окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах (Наказ МОН України від 08.04.2009 № 312).

Робочі навчальні плани складені відповідно до листа Міністерства освіти і науки України «Про освітні програми закладів загальної середньої освіти та структуру 201__/201__ навчального року» № ____:

- для 1-х класів — за Типовими навчальними планами закладів загальної середньої освіти I ст., затвердженими наказом МОН України від 21.03.2018 № 268 (додаток № __);
- для 2—4-х класів — за Типовими навчальними планами закладів загальної середньої освіти I ст., затвердженими наказом МОН України від 20.04.2018 № 407 (додаток № __);
- для 5—9-х класів — за Типовими навчальними планами закладів загальної середньої освіти II ст., затвердженими наказом МОН України від 20.04.2018 № 405 (додаток № __);
- для 10-х класів — за Типовими навчальними планами закладів загальної середньої освіти III ст., затвердженими наказом МОН України від 20.04.2018 № 408 (додаток № __);
- для 11-х класів — за Типовими навчальними планами закладів загальної середньої освіти III ст., затвердженими наказом МОН України від 20.04.2018 № 406 (додаток № __).

Указати інші програми, на підставі яких укладено освітню програму ЗЗСО.

II. Розподіл годин інваріантної та варіативної складових

Навчальний план _____
(повна назва закладу загальної середньої освіти)

охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, де передбачені години на вивчення окремих предметів інваріантної складової, упровадження спецкурсів, курсів за вибором, факультативів та індивідуальних занять.

Повноцінність загальної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної частин робочого навчального плану. З метою забезпечення виконання Державного стандарту освіти забезпечено викладання предметів інваріантної складової, що визначені Типовими навчальними планами для кожного класу, у повному обсязі.

За рішенням педагогічної ради та відповідно до запитів учнів та їхніх батьків години інваріантної складової на вивчення спеціалізованих навчальних предметів, курсів розподілено так⁴:

Клас	Спеціалізовані навчальні предмети	Спецкурси
5-А		
5-Б		
6-А		
6-Б		

Години варіативної складової передбачено на:

- предмети інваріантної складової: (класи, предмети, кількість годин);
- спецкурси: (класи; назви курсів);
- курси за вибором: (класи; назви курсів);
- факультативи: (класи; назви курсів/предметів);
- індивідуальні заняття: (назви предметів).

Інформація щодо реалізації варіативної складової навчальних планів містить обґрунтування розподілу годин варіативної складової відповідно до типу навчального закладу, запитів учнів, якісного складу педагогічних кадрів, навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення.

⁴ Предмети та курси пов'язані та/або доповнюють предмети поглибленого вивчення (стосується додатку № 8 до наказу МОН України від 20.04.2018 р. № 405).

Обов'язковою є інформація щодо особливостей викладання курсів варіативної складової в групах, сформованих з учнів декількох класів (одновікових — по паралелі, різновікових — по вертикалі).

Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлено відповідно до вимог Закону України «Про загальну середню освіту» з урахуванням санітарно-гігієнічних норм.

Години фізичної культури не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження, що передбачено постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392.

III. Порядок вивчення окремих навчальних предметів

Описати особливості викладання окремих предметів (наприклад, фізична культура, трудове навчання, мистецькі дисципліни тощо).

Предмет «Трудове навчання» реалізується варіативними модулями (аналогічно складається перелік модулів із «Технологій», «Фізичної культури», «Фізики. Астрономії» тощо):

Клас	Назва модуля «Обслуговуючі види праці»	Назва модуля «Технічні види праці»
5-й		
6-й		
7-й		
8-й		
9-й		
10-й		
11-й		

У ___/___ навчальному році визначено такий порядок викладання предметів інваріантної та варіативної складових, на які виділено не цілу (дробову: 0,5; 1,5; 2,5 тощо) кількості годин:

№ з/п	Назва навчального предмета, спецкурсу тощо	Спрямування	Клас	Кількість годин за робочим навчальним планом	Кількість годин	
					I семестр	II семестр
1						
2						
3						

Поділ класів під час вивчення окремих предметів здійснюється згідно із чинними нормативами (наказ Міністерства освіти і науки від 20.02.2002 № 128) і передбачає поділ на групи.

Клас	Кількість учнів	Предмети		
		Технології (на гендерній основі)	Англійська мова (на пропорційній основі)	Друга іноземна мова (на пропорційній основі)
10-А		2 групи	3 групи	2 групи
10-Б		2 групи	3 групи	2 групи
10-В		2 групи	2 групи	—
11-А		2 групи	3 групи	2 групи
11-Б			2 групи	—

IV. Структура ___/___ навчального року

Відповідно до статті 16 Закону України «Про загальну середню освіту» ___/___ навчальний рік розпочинається 1 вересня святом «День знань» і закінчується не пізніше 1 липня.

Структура навчального року (за чвертями, півріччями, семестрами), тривалість навчального тижня, дня, занять, відпочинку між ними, інші форми організації освітнього процесу, визначаються закладом загальної середньої освіти в межах часу, передбаченого освітньою програмою.

Навчальні заняття організуються за семестровою системою:

- I семестр — з 1 вересня по _____ грудня;
- II семестр — з _____ по _____.

Протягом навчального року учні мають **канікули**:

- осінні з _____ по _____;
- зимові з _____ по _____;
- весняні з _____ по _____.

Навчальні екскурсії в 1—4-х класах, навчальні екскурсії та навчальна практика в 5—8-х і 10-х класах проводяться _____ (вказати особливості організації навчальних екскурсій).

У випускних класах проводиться державна підсумкова атестація та зовнішнє незалежне оцінювання навчальних досягнень учнів відповідно до Положення про державну підсумкову атестацію учнів у системі загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України від 18.02.2008 № 94, та Порядку проведення зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної освіти, затвердженого МОН від 10.01.2017 р. № 25 зі змінами, у періоди:

- у 4-х класах (з _____ по _____);
- у 9-х класах (з _____ по _____);
- у 11-х класах (з _____ по _____).

Вручення документів про освіту відбуваються для випускників 9-х класів у період _____, 11-х класів — _____.

СХВАЛЕНО
Педагогічною радою _____

повна назва закладу загальної середньої освіти

Протокол № _____ від _____

Голова педагогічної ради
_____ / _____ /

Підпис _____ Ініціали, прізвище
М. П.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом директора _____

повна назва закладу загальної середньої освіти

Наказ № _____ від _____

Директор
_____ / _____ /

Підпис _____ Ініціали, прізвище
М. П.

Робочий навчальний план

(повна назва закладу)

для 5—9-х класів на _____ навчальний рік
5-денний тиждень

Наказ МОН України від _____ № _____, додатки № _____

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень							
	5-й	6-й	7-А	7-Б	8-А	8-Б	9-А	9-Б
Особливості навчального плану	Українська мова навчання	Вивчення двох іноземних мов	Українська мова навчання	Вивчення двох іноземних мов	Українська мова навчання	Вивчення двох іноземних мов	Українська мова навчання	Вивчення двох іноземних мов
Назва предметів	Інваріантна складова							
Разом (без фізичної культури)								
Разом								
Назва курсів	Варіативна складова							
Спецкурси								
Курси за вибором								
Факультативи								
Індивідуальні та групові заняття								
Разом								
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня	25	29	27	31	27	33	28	33
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)	29	29	31	31	34	34	34	34

Директор ЗЗСО
М. П.

Підпис

Ініціали, прізвище

У таблицях відображається факт збільшення кількості годин на вивчення предметів інваріантної частини плану у вигляді +0,5 (0,5 — кількість dodаних годин).

Таблиці розподілу годин робочого навчального плану складаються для початкової, базової та старшої школи **окремо**.

У таблицях здійснюється розподіл годин робочого навчального плану для кожного класу на паралелі навіть за умови їх ідентичності.

Перелік програм
для вивчення предметів інваріантної складової робочого навчального плану
_____ у ____ / ____ навчальному році

(повна назва ЗЗСО)

№ з/п	Клас	Назва програми	Автор	Коли і ким надано гриф	Кількість годин	
					за програмою	фактично
Початкова школа						
Основна школа						
Старша школа						

Директор ЗЗСО
М. П.

Підпис

Ініціали, прізвище

Перелік програм
для вивчення предметів варіативної складової робочого навчального плану
_____ у ____ навчальному році

(назва ЗЗСО)

№ з/п	Клас	Назва програми (тип курсу, назва, класи)	Автор	Коли і ким надано гриф/ схвалення	Кількість годин	
					за програмою	фактично
Початкова школа						
Основна школа						
Старша школа						

Директор ЗЗСО
М. П.

Підпис

Ініціали, прізвище